

RAADSINFORMATIEDOCUMENT GEMEENTE WATERLAND

Raadsnummer : 395-6

Onderwerp : Resultaten tweede ronde projecten energiearmoede

Portefeuillehouder : Astrid van de Weijenberg

Contact via : Team Ruimtelijke Ontwikkeling

Datum : 9 juli 2024

Kennisnemen van

de resultaten van de projecten 'Energiebesparende middelen', 'Energiecoach-fixer' en 'Witgoedbonnen' en de vervolgstappen hierbij

Inleiding

In het voorjaar van 2023 is de gemeente Waterland drie projecten gestart om inwoners die te maken kregen met energiearmoede, als gevolg van plotseling sterk stijgende energieprijzen eind 2022, te helpen. Vanaf november 2023 zijn de projecten 'Energiebesparende middelen' en 'Energiecoach-fixer' opnieuw onder de aandacht gebracht van de doelgroep, met als doel deelname onder de groep te vergroten. In dit RID leest u over de resultaten van deze projecten en de vervolgstappen.

Samenvatting

Energiebesparende maatregelen

Vanaf 23 maart 2023 was het voor inwoners, die tot 120% van het sociaal minimum inkomen ontvangen, mogelijk om gratis energiebesparende producten ter waarde van € 75,- te bestellen bij aangesloten online winkels. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om ledlampen, tochtstrips of radiatorfolie. Vanuit de gemeente is voor dit project € 45.000,- gereserveerd en er zijn in totaal 584 inwoners per brief aangeschreven. Ook is er per traditionele en digitale media aandacht besteed aan deze mogelijkheid. Duurzaam Bouwloket is, als onafhankelijk energieloket, gevraagd om namens de gemeente uitvoering te geven aan deze regeling en voor de monitoring een dashboard te ontwikkelen.

Tussen 23 maart 2023 en 1 november 2023 zijn er 120 bestellingen geplaatst en tussen 1 november 2023 en 1 juli 2024 (na het opnieuw onder de aandacht brengen) nog eens 58 bestellingen. Beide rondes samen zijn er in totaal 1107 energiebesparende producten besteld. Driekwart hiervan betreft elektriciteitsbesparende maatregelen, twintig procent gasbesparende maatregelen en zo'n vijf procent overige (zie figuur 1).

Bestelde maatregelen

Maatregel	Aantal	Aandeel
Elektriciteitsbesparend (klein)	824	74.4%
Gasbesparend (klein)	230	20.8%
Overig	53	4.8%
Totaal	1,107	100.0%

Figuur 1. Type bestelde maatregelen

Bestellingen per wijk

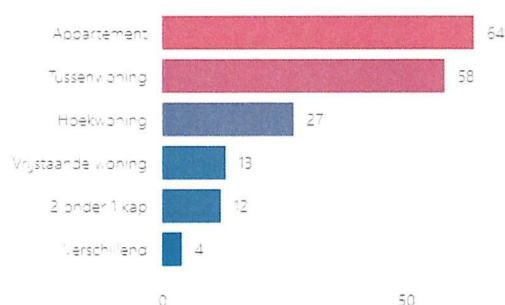
Wijk	Bestellingen	Subsidie eigenaren	Subsidie huurders
Wijk 00 Monnickendam	108	€ 1.840	€ 6.095
Wijk 03 Broek in Waterland	24	€ 589	€ 1.181
Wijk 02 Marken	21	€ 552	€ 942
Wijk 04 Ilpendam	21	€ 503	€ 1.037
Wijk 01 Katwoude	3	€ 75	€ 145
Wijk 05 Watergang	1		€ 75
Totaal	178	€ 3,558	€ 9,475

Figuur 2. Bestellingen per kern

Zoals te zien valt in figuur 2, zijn het vooral huurders uit Monnickendam die middelen besteld hebben, in mindere mate eigenaren en inwoners van Broek in Waterland, Marken en IJpendam.

Van het budget van € 45.000,- is met de 178 bestellingen € 13.033,- besteed, oftewel zo'n 29 procent. Iets meer dan een kwart van de bestellingen is gedaan door woningeigenaren en driekwart door huurders. In figuur 3 staat een overzicht van het aantal bestellingen per type woning. Te zien valt dat vooral bewoners van een tussenwoning of appartement bestellingen hebben geplaatst.

Bestellingen per type woning

Figuur 3. Bestellingen per type woning

Alle bestelde producten tezamen leveren, volgens het dashboard ontwikkeld door Duurzaam Bouwloket, een theoretische CO₂-besparing op van 67.464 kg per jaar.

Een verklaring voor het lage gebruik van het aanbod door de doelgroep is er niet. Ongeveer 70 procent van de doelgroep heeft geen gebruik gemaakt van dit aanbod. Tevens is er nog een even zo hoog percentage aan budget beschikbaar. Het strekt daarom tot de aanbeveling om te onderzoeken hoe kleine energiebesparende maatregelen, zoals radiatorfolie of tochtstrips, beter onder de aandacht van de doelgroep gebracht kunnen worden. Hierbij wordt in eerste instantie gedacht aan het verlagen van de drempel om te participeren (bijvoorbeeld door de introductie van een antwoordkaart) en het laten deelnemen van maatschappelijke organisaties aan de regeling. Tevens zal in het reguliere overleg met de medewerker Armoedebestrijding van de afdeling Sociaal Domein worden bekeken hoe de communicatie met de doelgroep beter kan.

Energiecoach-fixer

Voor het project 'Energiecoach-fixer' is in 2023 een samenwerking aangegaan met WelzijnWonenPlus. Inwoners konden via WelzijnWonenPlus een afspraak maken met een energiecoach, welke bij de inwoner thuis langskwam om advies te geven over verduurzamingsmaatregelen. De energiecoach kon ook helpen met het aanbrengen van de energiebesparende producten uit de hierboven genoemde regeling. Voor vragen hierover konden inwoners ook direct terecht bij het inloopsprek uur van WelzijnWonenPlus.

Met deze opdrachtverstrekking was een bedrag van € 31.000,- gemoeid. Hiervan is € 28.000,- besteed aan ondersteuning door consultants en € 3.000,- aan werving en training van de energiecoaches.

35 inwoners van de gemeente hebben een afspraak met een energiecoach gemaakt, waarvan 22 tijdens de eerste ronde. Het betrof zowel advisering als hulp bij het bestellen en aanbrengen van energiebesparende producten.

Van de in totaal 35 inwoners die gebruik hebben gemaakt van de diensten, betrof het 24 inwoners uit Monnickendam en elf uit andere kernen uit de gemeente. Zeventien aanvragers hebben een huurwoning, negen een koopwoning en van negen inwoners was deze informatie onbekend.

Ook bij dit project viel de deelname lager uit dan verwacht. Dit kan liggen aan de gedaalde energieprijzen of dat de gemeente Waterland al een samenwerking heeft lopen met een energie-adviseur, die ook extra services biedt zoals een warmtescan. Daarvoor betalen inwoners echter zelf een financiële bijdrage.

Aanbevolen wordt om te onderzoeken of de gratis vrijwillige energiecoaches op andere manieren ingezet kunnen worden, bijvoorbeeld bij de lokale uitrol van het Nationaal Isolatie Programma. Ook het vergroten van de doelgroep, bijvoorbeeld tot 140% van het sociaal minimum inkomen, is een mogelijkheid. Samen met de medewerker Armoedebestrijding zullen de wensen en beperkingen die er leven bij de doelgroep nader onderzocht worden en hoe de energiecoaches verder onder de aandacht gebracht kunnen worden.

Cadeaubonnen voor witgoedproducten

566 inwoners van de gemeente Waterland hebben in maart 2023 een bewonerbrief met unieke code ontvangen. Deze code konden zij activeren, waarna een bedrag van € 269,- beschikbaar kwam om te spenderen aan nieuwe, energiezuinige witgoedproducten.

Op 1 juli 2024 heeft 65 procent van de aangeschreven inwoners, 368, heeft de code geactiveerd. Hiervan hebben 158 inwoners ook daadwerkelijk gebruik gemaakt van het tegoed. Hierbij moet opgemerkt worden dat dit project niet opnieuw onder de aandacht is gebracht van de doelgroep in november 2023 (zie hieronder). Wel kan men nog steeds de persoonlijke code activeren en het bedrag besteden.

In totaal is er € 170.000,- beschikbaar gesteld voor het project, waarvan ruim € 153.000,- bedoeld is voor de kadokaartenregeling en ruim € 14.000,- voor projectkosten. Afgesproken is dat de gelden in drie tranches beschikbaar zouden worden gesteld. De eerste tranche van 60 procent, is beschikbaar gesteld en van deze € 111.000,- is vandaag de dag € 42.312,- besteed.

Waar bijna tweederde van de aangeschreven doelgroep de code geactiveerd heeft, heeft ongeveer 28% van de aangeschreven doelgroep daadwerkelijk de € 269,- besteed. Een aanzienlijk deel van deze groep heeft dus na activatie de kadokaart niet verzilverd. De redenen hiervoor zijn niet onderzocht en daardoor onbekend. Wel kreeg de gemeente begin 2023 een aantal reacties van inwoners uit de doelgroep, waaruit bleek dat de hoogte van het bedrag per kadokaart (€ 269,-) voor een aantal mensen niet toereikend was om over te gaan tot de aanschaf van nieuwe witgoedproducten. Dit is dan ook de belangrijkste reden waarom de regeling weliswaar nog open staat om gebruik van te maken, maar niet opnieuw onder de aandacht is gebracht van de doelgroep.

Vervolg

De afgelopen weken zijn gesprekken gevoerd met zowel WelzijnWonenPlus als de Adviesraad Sociaal Domein. De adviezen die hieruit voortgekomen zijn, worden momenteel nader bestudeerd, in samenwerking met de collega's Armoedebestrijding van de afdeling Sociaal Domein. De belangrijkste adviezen die uit deze gesprekken voort zijn gekomen, betreffen de mogelijkheid om de witgoedregeling te koppelen aan de bijzondere bijstand, het laagdrempeliger maken van het aanmeldproces voor inwoners, het vergroten van de doelgroep die gebruik kan maken van de gratis vrijwillige energiecoaches en inventariseren welke maatschappelijke organisaties mogelijk de energierekening niet kunnen opbrengen. In samenhang met de nog op te stellen Uitvoeringsagenda armoedebestrijding, komen we eind 2024 met nieuwe voorstellen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester